

bus et inimicis Christi, ipse cum Christo coronandus, A pertuli?

7. *Ostensis plagis regem ad fidem reducit.* — « His beati Petri flagellis simul et exhortationibus animatus famulus Christi Laurentius, mox mane facto venit ad regem (*scilicet* Eadbaldum), et relecto vestimento, quantis esset verberibus laceratus, ei ostendit. Qui multum miratus, et inquirens quis tanto viro tales ausus esset plagas infligere, ut audivit, quia causa suæ salutis episcopus ab apostolo Christi tanta esset tormenta plagasque perpressus, extimuit multum, atque anathematizato omni idololatriæ cultu, abdicato connubio non legitimo, suscepit fidem Christi, et baptizatus Ecclesiæ rebus quantum valuit in omnibus consulere ac favere curavit. »

8. *Mellitum et Justum e Gallia revocat.* — « Misit etiam in Galliam, et revocavit Mellitum et Justum, eosque ad suas Ecclesias libere instituendas redire præcepit. Qui post annum ex quo abierant reversi sunt. Et Justus quidem ad civitatem Rosli (*Rochester*) cui præfuerat rediit : Mellitum vero Londonienses episcopum recipere noluerunt, idololatriis pontificibus magis servire gaudentes. Non enim tanta erat ei (Eadbaldo), quanta patri ipsius, regni potestas, ut etiam nolentibus ac contradicentibus

paganis antistitem suæ posset Ecclesiæ reddere. Verumtamen ipse cum sua gente ex quo ad Dominum conversus est, divinis se studuit mancipare præceptis. Denique et in monasterio beatissimi apostolorum principis, ecclesiam sanctæ Dei Genitricis fecit, quam consecravit archiepiscopus Mellitus. »

9. Idem auctor paulo post S. Laurentii obitum perstringit his verbis : « Hoc enim regnante rege beatus archiepiscopus Laurentius regnum cœleste conscendit, atque in ecclesia et monasterio S. apostoli Petri, juxta prædecessorem suum Augustinum sepultus est, die quarto Nonarum Februariarum, » nempe anno 619, uti colligitur ex Bedæ in fine hujus capituli, dum Mellitum Laurentii successorem post regiminis annos quinque affirmat obiisse anno 624.

B Laurentius prope S. Augustinum in suburbana S. Petri basilica sepultus, tale meruit epitaphium, si Harphsfeldio credimus :

*Hic sacra, Laurenti, sunt signa tui monumenti.
Tu quoque jocundus Pater antistesque secundus
Pro populo Christi scapulas dorsumque dedisti,
Artubus hui ! laceris multa vibice mederis.*

Verum hi versus Leonini posteriorem longe ætatem sapiunt, et fortasse ad sæculi XI finem, quando sacrum ejus corpus una cum aliis levatum est, referendi sunt.

ANNO DOMINI MC.

LUPUS PROTOSPATARIUS

NOTITIA HISTORICA

(MURATORI, *Rerum Ital. Script.*, t. V, p. 36, Procem. ad Lupum Protospatarium.)

Hic auctor, genere Apulus, in cujus regionis rebus est fere totus, Materensis civis nonnullis reputatus est, ex illa dicendi forma sibi usurpata in Chronico ad ann. 1093 persuasis, *Urbanus papa venit in Materam*. Nescio cur hoc eodem argumento non illum fecerint Antiochenum, qui ad an. 1098 dicat: *Christiani bellando venerunt usque Antiochiam*. At Latinissime dictum, *venire pro ire* tritum est; illud minus, quod observavit Salmasius ad Hadrianum Spartiani, *redire pro ire*, sicut *reddere pro tradere*. Apud præsentibus etiam Italos priora illa duo vocabula sæpe confundi vel pueri norunt. Alii autem Lupum crediderunt Barensensem, quod ille simpliciter ac quasi antonomasticos ad an. 886 et 890 *Barii* dynastam principem vocat. Ab his minime dissentirem; in rebus enim Barensibus multus est Lupus, si Barii, non Beneventi princeps fuisset Ajo ille utrobique descriptus. Erit igitur, dices, Beneventanus. Erit, quibus ea argumentatio probatur; critque etiam genere Græcus, quia sæpe aræcissat, ac Græcos impense se ostendit amare. Mihi autem Apulus est; quam gentem diu Græcis variaque fortuna olim subditam et commistam, pleraque illorum vocabula quotidiano etiam in sermone usurpasse, ac ut fieri per factionem solet, plerosque Apulos etiam post sæcula Græcorum amorem animo servasse, non est diffidendum. Verum fueritne munere, an gente dictus *Protospata*; fueritque ex Græci protospatarii muneris nomine gentile deductum suæ genti nomen, comperti nil habeo. Illud novi, in antiquissimi operis lapidea columna apud Brundisium, referente Scipione Ammirato, ubi de logotheta et protonotario, insculptum litteris sequioris ævi haberi hoc epigramma: *Protospata Lupus*, ni inverso ordine legendum sit: *Lupus Protospata*, utpote in orbiculata superficie descriptum, in qua non facile dixeris quid primum quid secundum. Si is fuit hic noster, certe vel patria, vel incolatu, aliave occasione Brundisius censendus est. Hæc de auctoris genere; de ætate vide ad an. 1088.